MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

**MAGISTRAT DR.
EDWINA GRIMA**

Seduta tat-28 ta' Novembru, 2013

Numru 33/2010

**Il-Pulizija
(Spettur Frank Anthony Tabone)**

Vs

Marion Saliba ta' 38 sena, bint Saviour Debrincat u Concetta nee' Azzopardi, imwielda Pieta' Malta, nhar it-30 ta' Gunju 1975, residenti fil-fond nru.38, Triq Mattia Preti, Rabat, Ghawdex, detentrici tal-karta ta'l-identita' 22975(M)

Il-Qorti,

Rat l-akkuza kontra 'l hawn fuq imsemmija Marion Saliba li giet akkuzata talli f'Jannar 2010 u fix-xhur ta' qabel, f'hinijiet differenti, gewwa r-Rabat, Ghawdex u f'postijiet ohra gewwa Ghawdex bieghet jew offriet ghal bejgh jew xort'ohra qieghdet fis-suq l-kombustibbli diesel mhux

konformi ma'l-ispecifikazzonijiet tar-regolamenti dwar il-kwalita' tal-karburanti.

Rat id-dokumenti esebiti;

Rat il-kunsens ta'l-Avukat Generali tat-13 ta' April 2010 sabiex dana il-kaz jigi trattat u deciz bil-procedura sommarja minn dina l-Qorti.

Semghet il-provi;

Semghet trattazzjoni;

Ikkunsidrat:

Illi dawn il-proceduri penali gew inizjati fil-konfront ta'l-imputata in konnessjoni ma' bejgh ta' *diesel* fis-suq allegatament mhux konformi ma'l-ispecifikazzjonijiet stabbiliti fir-regolamenti dwar il-kwalita tal-karburanti. Illi f'Jannar 2010 ingabru tlett kampjuni ta' diesel f'zewg okkazzjonijiet separati minn spetturi tal-Awtorita Dwar ir-Rizorsi mill-pompa tal-petrol licenzjata f'isem l-imputata bl-isem ta' Debrincat Service Satation, ta' Ursula Street, Victoria, Ghawdex. Dawn il-kampjuni gew annalizzati fuq rikjesta ta'l-Awtorita minn laboratorju indipendenti bl-isem ta' Saybolt Malta Ltd. minn fejn irrizulta illi l-livell tal-kubrit jew *sulphur* kien wiehed li jeccedi il-limitu stabbilit fil-ligi[1]. Illi il-kampjun li ingabar fil-21 ta' Jannar 2010 kellu rizultat ta' 20 milligramma ghal kull kilo u dak migbur fis-27 ta' Jannar kellu l-ammont ta' 21 milligramma ghal kull kilo, meta il-ligi tistabilixxi illi l-ammont ta' kubrit ma ghandux jeccedi l-10 milligramma ghal kull kilo. Dawn ir-rizultati hargu mil-laboratorju Saybolt u l-ezamijiet kimici saru minn David Gauci, Robert Camilleri u Andrew Gauci impjegati mal-laboratorju.

Kwindi fl-atti din hi l-uniku prova li hemm ghar-rigward tal-livell ta' kontaminazzjoni ta' kubrit fid-*diesel* li kien hemm mahzun fil-pompa tal-petrol ta'l-imputata u li kien qed jigi

[1] Ara xhied ata' l-Inginier Stephen Mifsud u rizultati esebieti Dokumenti SM1 u SM2 a fol.15 u 16 tal-process.

offrut ghal bejgh fuq is-suq. Dawn il-kampjuni jingabru mill-ispetturi ta'l-Awtorita, jigu issigillati u mghoddija lill-laboratorju Saybolt sabiex isiru l-ezamijiet mehtiega. Ma jidhirx li meta isiru dawn l-ezamijiet ikun hemm prezenti xi rapprezentant ta'l-Awtorita jew inkella sid il-pompa tal-petrol minn fejn il-kampjun ikun gie elevat. Illi l-ispetturi jelevaw tlett samples, wiehed jinzamm minn sid il-pompa, l-iehor jigi mghoddi lill-laboratorju biex isir l-ezami fuqu u iehor jinzamm mill-Awtorita sabiex jekk jintalab li isir xi ezami iehor indipendenti dana ikun possibbli. Kwindi ma hemm l-ebda kontroll fuq il-mod kif isir l-ezami u fuq liema kampjuni ikun qieghed isir. L-ispetturi lanqas ma jiehdu notament dwar il-persuna li maghha ikunu thallew dawn il-kampjuni u min ser jaghmel dawn l-ezamijiet. Fil-fatt ghalkemm il-prosekuzzjoni ressqet tlett impjegati li jahdmu mas-Saybolt u jaghmlu dawn it-tip ta' ezamijiet, madanakollu l-ebda wiehed minnhom ma seta' jikkonferma fic-cert illi kien hu li fizikament ghamel dawn l-ezamijiet kimici. Illi ghalkemm l-Awtorita izzomm kampjun iehor apparti dak li jigi ezaminat, dana l-kampjun qatt ma gie esebiet in atti sabiex il-Qorti tkun tista' taghmel skrutinju hija stess. Illi di piu' jidher illi dawn il-kampjuni "extra" jinzammu fil-laboratorju tas-Saybolt u l-Awtorita thallas lil dana il-laboratorju ghal dina il-hazna.

Illi fit-trattazzjoni orali taghha, id-difiza indikat sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali deciza fl-24 ta' Settembru 2009 fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Renard Cassar** fejn il-fattispecje ta' din il-kawza kienu identici ghal dik in dizamina. Il-Qorti stqarret:

"Minn dawn il-provi fuq riassunti jemergi li l-kaz tal-prosekuzzjoni jistrieh kollu kemm hu fuq ir-rizultat tal-analisi li ghamel David Gauci bhala analista tal-kumpanija privata Saybolt Malta Limited. Din l-analisi tekniko-xjentifika saret fuq talba tal-Enemalta Corporation wara preljev ta' samples tad-diesel li kien qed jimbiegh mill-pompa gestita mill-appellat. Issa l-istess regolamenti komprizi fl-Avviz Legali 222 tas-sena 2001 jistipulaw li ghall-proceduri mehuda ghall-ksur tal-istess regolamenti ghandhom japplikaw ir-regoli tal-Kodici Kriminali ghall-proceduri kriminali

[Reg. 10 (1) (2)]. Issa hija prattika sancita mill-ligi li xhieda ordinarji w cioe' mhux persuni li jigu mahtura bhala esperti mill-Qorti, ma jistghux jaghtu jew jesprimu opinjoni imma jistghu jiddeponu biss fuq dak li huma jikkonstataw bis-sensi taghhom. Meta tkun mehtiega xi hila jew sengha specjali biex jigi ezaminat xi oggett, ghandha tigi ordnata perizja, (art. 650 (1) tal-Kap.9). Il-periti skond il-Kodici Kriminali ma jistghux ikunu esperti *ex parte* imma jridu jkunu gew maghzulin mill-Qorti (art. 650 (1) tal-Kap.9) jew mill-Magistrat Inkwirenti li jkun qed jikkonduci l-*in genere* (art.548 u 549 tal-Kap.9).

Issa f' dan il-kaz indubbjament ir-rapport tar-rizultat tal-analisi li saret minn David Gauci w li jinsab a fol. 11 tal-process seta' biss jigi kompilat b' hila u sengha specjali tal-istess analista w mhux rizultat ta' kostatazzjoni ta' fatt bis-sensi ordinarji tieghu. Fi kliem iehor jinkorpora opinjoni li, bhala xhud ordinarju, hu kien prekluz milli jaghti kemm quddiem din il-Qorti kif ukoll quddiem l-Ewwel Qorti.

Konsegwentement, ladarba l-imsemmi rapport ma sarx minn perit maghzul mill-Qorti, dan jirrendi l-istess rapport bhala wiehed inammissibbli bhala prova. Li suppost sar f' dan il-kaz kien li, appena l-Enemalta rrizultalha li fis-*samples* mehuda minghand l-appellat kien hemm diesel kontaminat, il-Malta Resources Authority jmissha talbet lill-Pulizija li titlob li tinfetah inkjesta magisterjali biex, permezz ta' periti nominati mill-Magistrat Inkwirenti – kif kien isir fil-kaz ta' tbaghbis mal-*meters* tad-dawl u tal-elettriku – jigi konstatat x' kien is-*sulphur content* tad-diesel prelevat. Dan jista' jsir billi minnflok zewg kampjuni jigu prelevati tlieta, wiehed ghall-analisi preliminari privata tal-Enemalta Corporation, wiehed ghall-persuna li minn ghandu jkun ittiehed il-kampjun u wiehed, okkorrendo, ghall-analisi eventwali minn perit nominat mill-Qorti ghal dan il-ghan. Seta' wkoll koncepibbilment, fuq talba tal-prosekuzzjoni, gie nominat perit mill-Ewwel Qorti f' dan il-kaz biex, indipendentement mill-analisi li saret minn David

Gauci, janalizza l-istess kampjun jekk dan kien ghadu jezisti fil-mori ta' din il-kawza quddiem l-Ewwel Qorti. Dan ma sarx. Ghalhekk, fl-istat tal-provi li ghandha quddiemha, din il-Qorti ma tistax issib htija fuq opinjoni tekniko-xjentifika ta' espert li ma giex nominat bhala perit mill-Qorti".

Illi l-Qorti ma ghandha ghalfejn izzid xejn iktar ma' dana l-insenjament. Illi l-Avviz Legali 44 tal-2008 fir-regolament 13(4) jinghad:

4) **Minkejja d-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 370 tal-Kodiçi Kriminali, il-proçedimenti dwar reat kontra dawn ir-regolamenti ghandhom isiru quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) jew il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex), skond ma jista' jkun il-kaz, u ghandhom ikunu skond id-disposizzjonijiet tal-Kodiçi Kriminali li jirregolaw il-proçedura quddiem dawk il-qrati ta' gudikatura kriminali.**

Dana ifisser illi l-Qorti ma tistax tistrieh fuq opinjoni ta' espert *ex parte* izda ghandha biss toqghod fuq l-opinjonijiet moghtija lilha mill-esperti nominati minnha sabiex jassistuha. Kwindi il-Qorti ma tistax hlief tiskarta ir-rizultati li hemm fl-atti maghmula mill-laboratorju SayBolt Malta Ltd billi dawn l-ezamijiet saru fuq talba tal-Awtorita ta' Malta dwar ir-Risorzi. Di piu' il-kampjuni elevati u li jiffurmaw mertu ta' dina l-kawza qatt ma gew esebieti in atti.

Ghaldaqstant abbazi ta' dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti ma tistax hlief tillibera lill-imputata mill-akkuza migjuba fil-konfront taghha.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------